

JULIUS ANTONSSON ENLIGT CARL ARESKOG

Följande artikel är till stora delar en avskrift från Carl Areskogs bok "Mitt Oskar – Minnen av liv och personer 1901 – 1926".

Julius Antonsson i Gransjölund.

Julius — Antons i Grangölsmåla son — Julius Antonsson var och är (1939) ett original — men kanske det vore gott nog, om vi hade många sådana original. Han såg icke vidare klyftig ut. Det sägs, att han blev friad från exercisen emedan vederbörande ansågo honom enfaldig och undermålig å huvudets vägnar. Men han var i verkligheten klyftigare än de flesta. Från skolan och konfirmationsundervisningen hade han de högsta betygen. Han var ett klart beräknande huvud. Han hade dessutom kraft i arm och mod i barm. Hemmet var fattigt. Fadern hade en liten mager hemmansdel, en av de där, som betecknades med ett litet bråk, 1/32 eller 1/64 mantal.

I den här stugan växte Julius Antonsson upp. Anton Johansson, Julius pappa var den siste som permanent bodde i stugan. På bilden Ingrid Nilsson, dotter till Julius och Ester och Ida Andersson syster till Julius.

Foto: Anders Nilsson

Unge Julius fick nog ganska tidigt lära sig att ta nappatag med stenarna på åkerlapparna och hålla till godo med den ensidiga kost, som hemmet kunde bestå, grovt bröd av sammalen råg och sill och potatis. Men av både det ena och det andra mådde han bara gott och frodades som en liten gris. Tidigt måste han utanför hemmet tjäna sitt dagliga bröd. Bäst tyckte han om hårt arbete, dikes- och kanalgrävning, stensprängning, brobyggen o.d. Snart nog åtog han sig större företag på entreprenad och omgav sig med en liten stab arbetare. Själv låg han i som en träl, arbetade så att svetten rann och sjöng till arbetet, ty han hade en god sångröst, — och hans arbetare följde sin förman och sjöngo med, var och en efter sin näbb.

JULIUS ANTONSSON
ENLIGT CARL ARESKOG

—"Det går så bra att hålla arbetstakten, när man sjunger," sade han. Och medan stenblocket sakta bit för bit flyttades under järnspettens rytmiska hävstångstag eller släggan med avmätta slag föll på stålborrets blanka huvud, sjöng man i kör de kända orden till den kända melodin:

"Hjorden betar och klockan klingar,
klockan klingar på Roines strand.
Svanen flyger med vita vingar,
flyger ensam vid molnets rand.
Vårens vindar i löven gå,
solen skiner och sjön är blå.
Men jag sjunger min långa längtan,
sjunger ensam tid Roines strand."

Det sades snart, att Julius måste vara en efter ortens förhållanden ganska tät man. Ryktet vann allmän tilltro i betraktande av de förmånliga företagen. Man visste också, att han för egen del levde ytterst sparsamt och aldrig unnade sig några extra nöjen.

*Julius Antonsson, bytte
efternamn till Andersson.*

*Julius var Anders Nilssons
morfar.*

Foto: Anders Nilsson

Det var vid den tiden vi i församlingen hade skolhusbyggen att dragas med. Vi behövde låna pengar. När Julius därför i något ärende infann sig på pastorsexpeditionen, frågade jag honom i förbigående:

—"Kan Julius låna församlingen några tusen kronor?"

Han funderade ett ögonblick, svalde och svarade:

— "Joo-da! Hur mycket skulle det va?"

JULIUS ANTONSSON
ENLIGT CARL ARESKOG

Jag nämnde summan, och Julius replikerade:

– "Joo-da! Det går bra. – Men om jag skulle behöva dom – det är nämligen icke omöjligt, att jag köper en gård – kan jag då få dom tillbaka utan att behöva vänta för länge?"

– "Ja, naturligtvis ska vi ordna den saken till Julius' belåtenhet."

– "Ja, då blir det bra."

Så blev pojken från Grangölsmåla socknens långgivare. – Lånet blev emellertid icke långfristigt. Inom kort köpte nämligen Julius en av församlingens större gårdar, Skärvet. Denna gård satte han i stånd på ett utomordentligt sätt. Oförtrutet bröt han nu sten på egen åkerteg. Det fanns också sten i överflöd på ägora i Skärvet, och stenarna radade han upp till präktiga meterbreda gärdesgårdar kring åkrarna. Kristiden kom med sina oanade möjligheter för en sansad och förståndig lantman att komma sig upp. Julius försummade icke tillfällena.

Varje torsdag sågs han på torget i Nybro, och varje torsdagsresa betydde en ny liten vacker ökning av kapitalet. Men han tänkte också på dem som sutto trångt. En dag kom han sålunda smygande till prästgården med en påse havre. "Den skulle vara till Dockan", sade han. "Men Konrad Nilsson borde icke få korn på påsen, ej heller någon annan. Ty det hade ingen med att göra. Det kunde icke vara någon orätt", menade han, "att i nödens tid hjälpa sin nästa, och i synnerhet sin präst, när man nu ärligt toge av sitt eget."

– "Tänker icke Julius på att gifta sig?"

Det var men än en som framställde frågan. Han ägde ju gård och förmögenhet. Nog fanns det mången flicka, som skulle vilja ha honom! Vore det inte bra tomt att sitta ensam med systemen Ida som hushållerska på den stora gården? – Men Julius svarade:

– "Det brådskar inte. Ska' jag gifta mig, så ska' det va' med en vacker flicka". Han lade särskild tonvikt på *vacker*. Man log invärtes åt hans ord vid tanken på, hur omaka det paret mände te sig och menade, att han nog i så fall finge öva sig i väntandets konst. Ty visserligen var Julius rik och ägde en vacker gård med många kriter och löst och fast, inne och ute, men att fika efter en vacker flicka, när man själv såg så enfaldig ut och talade ett så enfaldigt språk, vore väl ändå att sikta för högt.

Men se, en dag läste man i tidningen, att Julius var förlovad. Och just med en vacker flicka, en mycket vacker flicka, kanske socknens vackraste. Hon

**JULIUS ANTONSSON
ENLIGT CARL ARESKOG**

var ett av mina duktigaste läs barn. Ester Öman var hennes namn, barnhusbarn från Stockholm och omhändertaget av en hemmansägare Nyqvist i Anebo. Hon var nästan under medellängd, välbyggd, med mörka ögon och cendréfärgat vågigt hår. Äktenskapet blev lyckligt, men kort. Efter något år dog hon helt plötsligt till Julius´ gränslösa sorg och bedrövelse. Hon blev honom en god hustru, som skötte huset mönstergillt. Att Julius var något svag för sin Ester, kunde man läsa ut av hemmets ovanligt gedigna möbleman, där icke ens pianot saknades. Hon fick egentligen allt vad hon önskade. Det var bara, när hon ville ha bil, som Julius sade ett bestämt nej .

*Framför Skärvet.
Från vänster Ida
Andersson syster till
Julius, Ingrid dotter till
Julius och Ester, Julius och
Rune son till Julius och
Ester .
Ester dog när Rune
endast var ett år.*

*Julius med häst.
Ida, Rune, Julius och
Ingrid.
Foto: Anders Nilsson*

– Nu lever Julius ensam i Skärvet med sin lilla dotter, en ny Ester. Hon är solen i hans liv. Han beundrar henne, hon är ju ovanligt klok och förständig – ”vad månede väl varda av det barnet!” Så vitt man kan se, fostrar han henne med förstånd och under ansvar, beredd att för barnets väl göra vilka offer som helst.

JULIUS ANTONSSON
ENLIGT CARL ARESKOG

*Julius syster Ida Andersson,
tog hand om hushållet i
Skärvet efter Julius frus död
1929.*

Foto: Anders Nilsson

Hur pass stor kan hans förmögenhet vara? Det vet jag icke med säkerhet, men jag håller förtroligt, att den kan räknas i 6-siffrigt tal. – Om Julius, likt många hans jämnåriga i samma levnadsvillkor, någonsin drömt om det amerikanska paradiset, vet jag icke, ej heller, om han i händelse han funderat på Amerika, skulle bestått provet såsom fullgott människomaterial i den skärseld, som varje immigrant vid landstigningen i den nya världen måste genomgå, men det vet jag, att han U.S.A. förutan i old Sweden med seg energi bröt sig en vacker bana. Det är också min övertygelse, att varje svensk pojke med kraft i arm och mod i barm och framåtanda i själen här hemma med större arbetsglädje och större arbetsro kan få sin utkomst och nå en ställning, som giver honom allt vad han behöver till livets uppehälle och litet – kanske mycket, om det vill sig väl – därutöver.

*Gården Skärvet 1957.
Foto: Anders Nilsson*

*Stöd hembygdssföreningens
dokumentationsarbete
genom att sätta in ett
bidrag på vårt
bankgiro:
285-7498*